

**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI STRATEGII
ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO
GMINY MIEJSKIEJ CZŁUCHÓW ZA LATA 2008-2011**

Człuchów, marzec 2012 r.

I. Wstęp	3
II. Szczegółowe sprawozdanie z realizacji celów strategicznych	4
Cel strategiczny I.....	4
POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA W MIEŚCIE	4
I.1. Przeciwdziałanie biedzie i zjawiskom patologicznym	4
I.2. Stworzenie warunków do aktywnego spędzania czasu przez dzieci i młodzieży	4
I.3. Rozwój zasobów ludzkich Miasta poprzez przeprowadzanie niezbędnych zmian programowych i kadrowych w systemie oświaty i kultury	6
I.4. Działania na rzecz osób niepełnosprawnych	8
I.5. Podniesienie jakości technicznej i wyposażenia obiektów edukacyjnych i sportowych	8
I.6. Wzrost poczucia bezpieczeństwa mieszkańców	10
I.7. Rozwiązanie problemów mieszkaniowych	11
I.8. Działania na rzecz integracji europejskiej – rozwijanie kontaktów, współpraca	11
Cel strategiczny II	18
WZMOCNIENIE POCZUCIA TOŻSAMOŚCI MIESZKAŃCÓW	18
II.1 Edukacja mieszkańców w zakresie dziedzictwa kulturowego i walorów krajobrazowych jakie posiada miasto – wzmacnianie więzi społecznych	18
Cel strategiczny III	21
KSZTAŁTOWANIE ŁADU PRZESTRZENNEGO I INFRASTRUKTURALNEGO	21
III.1. Poprawa stanu środowiska naturalnego	21
III.2. Wprowadzanie ładu przestrzennego	22
III.3. Poprawa zewnętrznej i wewnętrznej dostępności komunikacji Miasta	24
III.4. Budowa infrastruktury turystycznej	25
III.5. Ochrona zabytków	26
III.6. Rewitalizacja obszaru w sąsiedztwie zamku krzyżackiego	27
III.7. Wdrożenie mechanizmów sprzyjających rozwojowi taniego budownictwa jednorodzinnego	28
Cel strategiczny IV	33
WSPIERANIE ROZWOJU GOSPODARCZEGO MIASTA	33
IV.1. Stworzenie warunków do rozwoju działalności gospodarczej związanych z sektorem turystycznym	33
IV.2 Promocja walorów turystycznych Miasta w kraju i za granicą	33
CERTYFIKATY, WYRÓŻNIENIA	34
IV.3. Wyznaczenie stref przemysłowych w Mieście	35
Podsumowanie	39

I. Wstęp

Prezentowany dokument zawiera sprawozdanie z realizacji celów strategicznych i operacyjnych wynikających ze Strategii Zrównoważonego Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Miejskiej Człuchów, przyjętej uchwałą nr XXV/132/2008 Rady Miejskiej w Człuchowie w dniu 10 marca 2008 r. Podstawą opracowania strategii była analiza sytuacji społeczno-gospodarczej w mieście, w wyniku której sporządzono raport o stanie miasta. Raport posłużył wówczas do określenia najważniejszych problemów, słabych i mocnych stron oraz szans i zagrożeń jakie stoją przed miastem. Po ich określeniu wytyczono cel nadrzędny jakim była: *Wysoka jakość życia mieszkańców Człuchowa* oraz cele strategiczne i operacyjne. Celom tym były przypisane różne działania oraz dokumenty na poziomie wojewódzkim i powiatowym, które określały zgodność celów z zapisami tych dokumentów.

Sprawozdanie obejmuje okres od 01.01.2008 do 31.12.2011 r. W celu zobrazowania dynamiki w zakresie realizacji celów szczegółowych, pokazano wartości wskaźników od 2008 roku. Układ taki umożliwia porównywanie zachodzących zjawisk w wieloletnim horyzoncie oraz obserwację trendów.

Dokument został opracowany przez Referat Organizacyjny i Promocji Miasto we współpracy z pracownikami merytorycznymi urzędu oraz z dyrektorami jednostek podległych.

II. Szczegółowe sprawozdanie z realizacji celów strategicznych

Cel strategiczny I

POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA W MIEŚCIE

I.1. Przeciwdziałanie biedzie i zjawiskom patologicznym

W Gminie Miejskiej Człuchów co roku realizowany jest Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Stanowi on spis działań, będących zadaniami własnymi gminy w obszarze zagadnień społecznych. Treść programu obejmuje: profilaktykę, leczenie, reintegrację społeczną, wszechstronną pomoc rodzinom z problemem alkoholowym, edukację społeczną, działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa i przestrzegania prawa.

Spawami polityki społecznej mającej na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych zajmuje się na co dzień Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej przy ul. Średniej 14. Dodatkowo Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Człuchowie realizował w latach 2008-2011 projekt „Promocja Integracji Społecznej na terenie miasta Człuchowa”, dofinansowany ze środków UE w ramach EFS. Celem głównym projektu było zwiększenie szans na zatrudnienie osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym, wykluczonym oraz dyskryminowanym na rynku pracy, a także podwyższenie ich statusu zawodowego i społecznego poprzez przygotowanie ich do powrotu na rynek pracy. W ramach projektu prowadzone były m.in.:

- warsztaty psychologiczne
- szkolenia z zakresu aktywnego poszukiwania pracy,
- program psychoterapii w zakładzie leczenia odwykowego,
- szkolenie z zakresu doradztwa zawodowego – indywidualne i grupowe,
- wsparcie i pomoc w tworzeniu grup samopomocowych,
- spotkania organizacji pozarządowych działających na polu aktywizacji społeczności lokalnej lub zainteresowanych taką działalnością,
- festyny integracyjne w 5 rejonach miasta
- imprezy o charakterze edukacyjnym i ekologicznym
- spotkania i konsultacje (10) z zakresu edukacji społecznej i obywatelskiej

I.2. Stworzenie warunków do aktywnego spędzania czasu przez dzieci i młodzież

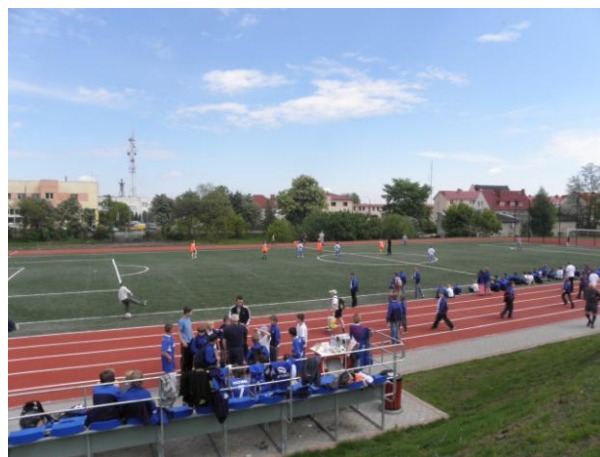
- W ramach projektu „Ogólnodostępne strefy rekreacji jako realizacja ogólnorozwojowego programu aktywizacji ruchowej dzieci i młodzieży na terenie miasta” były realizowane w 2010 r. zajęcia sportowo-rekreacyjne m.in. z piłki nożnej, koszykówki, siatkówki, biegów narciarskich, tenisa ziemnego, lekkoatletyki, oraz odbyły się plenerowe zajęcia artystyczne i ruchowe dla dzieci z miasta Człuchowa, na wartość 1.000.000 zł.

Sprawozdanie z realizacji Strategii Zrównoważonego Rozwoju Społeczno-Gospodarczego
Gminy Miejskiej Człuchów za lata 2008-2011

fot. Zdjęcia boisk przy Szkole Podstawowej przed inwestycją

fot. Zdjęcia nowych boisk przy Szkole Podstawowej nr 1

os. Sikorskiego – plac zabaw przed inwestycją

fot. os. Sikorskiego – nowy plac zabaw

- Miasto Człuchów co roku ogłasza konkurs na realizację zadań publicznych przez organizacje pozarządowe m.in. z zakresu upowszechniania kultury fizycznej. Na ten cel w latach 2008 – 2011 przeznaczono z budżetu miasta kwotę 920.000,00 zł.
- Każdego roku organizowane są przez jednostki podległe różne formy wypoczynku dla dzieci i młodzieży podczas ferii oraz wakacji.
- Ponadto w roku szkolnym 2010/2011 trwały zajęcia w ramach projektu dof. z Ministerstwa Sportu i Turystyki. W ramach tego projektu realizowane były zajęcia sportowe z takich dyscyplin jak: piłka nożna, piłka siatkowa, koszykowa, lekka atletyka oraz pływanie. Udział w tym projekcie wzięło 475 uczniów obu szkół.

I.3. Rozwój zasobów ludzkich Miasta poprzez przeprowadzanie niezbędnych zmian programowych i kadrowych w systemie oświaty i kultury

W okresie sprawozdawczym zmniejszyło się zatrudnienie kadry pedagogicznej w jednostkach oświatowych wynikające z przejścia kilku nauczycieli na emeryturę. Część nauczycieli zdobyła uprawnienia do nauczania drugiego przedmiotu, a także wykorzystano część kadry nauczycielskiej mającej wykształcenie z pedagogiki wczesnoszkolnej do pracy w nowoutworzonych oddziałach przedszkolnych w Szkole Podstawowej nr 1. Kadra nauczycielska na bieżąco uzupełnia swoje kwalifikacje poprzez uczestnictwo w różnego rodzaju szkoleniach oraz poprzez zdobywanie nowego wykształcenia na studiach podyplomowych.

W zakresie edukacji przedszkolnej w okresie sprawozdawczym powstały nowe placówki tj. placówka niepubliczna Przedszkole „MOTYLEK” z Oddziałem Integracyjnym i w ramach innych form wychowania – Zespół Wychowania Przedszkolnego „Akademia Przedszkolaka” przy ul. Zielonej oraz Muzyczny punkt przedszkolny "Piano" przy pl. Bohaterów.

W okresie sprawozdawczym realizowane były i są projekty dofinansowane ze środków Unii Europejskiej:

- **„Przedmioty kluczowe są odlotowe!”** realizowany był w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (Priorytet IX: Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach, Działanie 9.1.2: Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów z grup o utrudnionym dostępie do edukacji oraz zmniejszenie różnic w jakości usług edukacyjnych) – kwota dofinansowania 235.557,36 zł. Celem projektu było stworzenie możliwości równego dostępu uczniów do edukacji poza godzinami lekcyjnymi poprzez opracowanie i wdrożenie zajęć dydaktyczno-wyrównawczych i kół zainteresowań z przedmiotów kluczowych (tj. nauk matematyczno-przyrodniczych), odpowiednio dostosowanych do rodzaju i poziomu nauczania, zgodnie z zapotrzebowaniem uczniów oraz możliwościami szkoły. Projekt obejmował przeprowadzenie pozalekcyjnych zajęć z przedmiotów matematyczno-przyrodniczych, na które składały się: zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze (18 zespołów z matematyki w Szkole Podstawowej oraz 6 zespołów z matematyki, 1 z fizyki, 1 z chemii, 1 z biologii w Gimnazjum) i koła zainteresowań (7 kół w Szkole Podstawowej: 4 z matematyki, 3 z przyrody oraz 7 kół w Gimnazjum: z matematyki, 1 z geografii, 1 z fizyki, 1 biologii, 1 z chemii). W ramach projektu odbyły się także: wyjazdy studyjne dla uczniów, m.in. do Pomorskiego Parku Naukowo-Technicznego w Gdyni: 4 wyjazdy dla uczniów Szkoły Podstawowej nr 1 i 5 wyjazdów dla uczniów Gimnazjum

nr 1 w Człuchowie, wyjazdy na konkursy pozaszkolne: po 5 wyjazdów dla każdej szkoły biorącej udział w projekcie, konkursy szkolne: po 2 w każdej szkole biorącej udział w projekcie.

- **„Człuchów z ekologią za pan brat!”** - projekt dofinansowany w kwocie 50.000 zł (100%) z Europejskiego Funduszu Społecznego, w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet IX Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionie, Działanie 9.5. Oddolne inicjatywy edukacyjne na obszarach wiejskich. Projekt dotyczył przeprowadzenia 8 rodzajów warsztatów dla uczniów Szkoły Podstawowej nr 1 im. Przyjaciół Ziemi, obejmujących głównie tematykę ekologii i przyrody dla uczniów klas I- VI. Warsztaty miały na celu: podniesienie świadomości ekologicznej uczniów oraz zdobycie teoretycznej i praktycznej wiedzy z zakresu: ekologii, ochrony środowiska, zagrożeń dla środowiska naturalnego oraz biologii. Termin realizacji warsztatów: od 15 marca 2011 do 31 października 2011. W ramach tego projektu zatrudnionych było 8 nauczycieli na kwotę 21.210,00 złotych. Zorganizowano wycieczkę dla wszystkich uczestników na kwotę 8.600,00 zł oraz happening ekologiczny podczas Dni Człuchowa na kwotę 3.000 zł. Uczestniczyło w nim 109 uczniów. Projekt zakończył się przedstawieniem teatralnym w Szkole Podstawowej nr 1.
- **”Pomóżmy najmłodszym rozwinąć skrzydła – wyrównanie szans edukacyjnych uczniów klas I-III w Gminie Miejskiej Człuchów”** realizowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego w latach 2011-2014 (kwota dofinansowania 210.701,00 zł). Celem głównym projektu jest udzielenie wsparcia indywidualnego rozwoju uczniom i uczennicom klas I- III Szkoły Podstawowej nr 1 dostosowanych do ich potrzeb w okresie realizacji projektu 2011/2013. Cele szczegółowe to:
 1. Zmniejszenie dysproporcji edukacyjnych i rozwojowych uczniów i uczennic Szkoły Podstawowej nr 1 w Gminie Miejskiej Człuchów poprzez udział w dodatkowych zajęciach wyrównawczych w okresie realizacji projektu.
 2. Rozwój warunków edukacyjnych i rozwojowych uczniów i uczennic w Szkole Podstawowej nr 1 objętej wsparciem, umożliwiających i wspomagających indywidualną pracę nauczyciela z uczniem, poprzez wyposażenie bazy szkoły w niezbędne pomoce dydaktyczne w okresie realizacji projektu 2011/2013.
 3. Rozwój zainteresowań i uzdolnień uczniów i uczennic Szkoły Podstawowej nr 1 w Gminie Miejskiej Człuchów w zakresie zainteresowań i umiejętności na dodatkowych zajęciach matematyczno-przyrodniczych i artystycznych do końca realizacji projektu 2011/2013.

Uczestnikami Projektu są uczniowie klas I – III pobierający naukę w Szkole Podstawowej nr 1 w Człuchowie. W Projekcie bierze udział 140 uczniów i uczennic o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Zakres wsparcia dla uczniów/uczennic w ramach projektu obejmuje: zajęcia dla dzieci ze specyficznymi trudnościami w czytaniu i pisaniu, w tym zagrożonych ryzykiem dysleksji; zajęcia dla dzieci z trudnościami w zdobywaniu umiejętności matematycznych; zajęcia logopedyczne dla uczniów z zaburzeniami rozwoju mowy i korygujące wady wymowy; zajęcia socjoterapeutyczne i psychoedukacyjne; zajęcia z gimnastyki korekcyjnej; zajęcia rozwijające zainteresowania i uzdolnienia uczniów i uczennic z przedmiotów

artystycznych, zajęcia rozwijające zainteresowania uczniów i uczennic wybitnie uzdolnionych ze szczególnym uwzględnieniem nauk matematyczno-przyrodniczych

W 2011 roku był również realizowany projekt pn „**Ze sportem za pan brat!**” – projekt dofinansowany z Ministerstwa Sportu i Turystyki w kwocie w kwocie 59.701,00 złotych (tj. 50%). Całość projektu: 119.601,00 zł. W ramach projektu prowadzona jest głównie nauka pływania oraz zajęcia z lekkiej atletyki, piłki nożnej, siatkówki i koszykówki. Zajęciami objęci są uczniowie Szkoły Podstawowej i Gimnazjum

I.4. Działania na rzecz osób niepełnosprawnych

- W Szkole Podstawowej nr 1 funkcjonują oddziały integracyjne dla dzieci niepełnosprawnych. Ponadto Gmina Miejska Człuchów zapewnia transport uczniom niepełnosprawnym podlegającym obowiązkowi szkolnemu lub zwraca koszty dojazdu. Ponadto w 2008 r. wykonano podjazd dla osób niepełnosprawnych przy Szkole Podstawowej nr 1.
- W 2011 r. w ramach projektu „Skarb krzyżacki w naszych rękach - zamek krzyżacki w Człuchowie elementem regionalnego dziedzictwa kulturowego” dof. z RPO WP wykonano windę dla osób niepełnosprawnych, która umożliwia wjazd na sam szczyt wieży.
- W 2011 r. w ramach projektu pt. „Kraina Czystych Jezior i Rzek” - budowa ogólnodostępnej infrastruktury turystycznej w gminach: Przechlewo, miejskiej Człuchów, wiejskiej Człuchów, Debrzno, Koczała i Rzeczenica” wykonano drogę dojazdową z podjazdem dla niepełnosprawnych do mola na plaży miejskiej.

I.5. Podniesienie jakości technicznej i wyposażenia obiektów edukacyjnych i sportowych

- W 2008 r. wykonano Termomodernizację Szkoły Podstawowej Nr 1 i Przedszkola Miejskiego współfinansowaną ze środków Mechanizmu Finansowego EOG i NMF na wartość około 2,62 mln złotych. Celem projektu było zmniejszenie zużycia energii cieplnej poprzez termomodernizację budynków publicznych w Człuchowie, tzn. ochrona środowiska poprzez redukcję zanieczyszczeń do atmosfery;

fot. nowa elewacja Szkoły Podstawowej nr 1

- W 2008 r. wybudowano kompleks sportowy w ramach programu „Moje boisko-ORLIK 2012” na terenie Ośrodka Sportu i Rekreacji dofinansowany ze środków Ministerstwa Sportu i Turystyki oraz Samorządu Województwa Pomorskiego. W ramach projektu utworzono: boisko piłkarskie o nawierzchni ze sztucznej trawy; boisko wielofunkcyjne o nawierzchni poliuretanowej w kolorze czerwonym przeznaczone do piłki koszykowej, piłki siatkowej i piłki ręcznej. Wykonano także oświetlenie boisk, budynek sanitarno-szatniowy oraz chodniki wokół budynku.

fot. boisko ORLIK na terenie OSIR

- W 2011 r. zakończono realizację projektu „Ogólnodostępne strefy rekreacji jako realizacja ogólnorozwojowego programu aktywizacji ruchowej dzieci i młodzieży na terenie miasta”. Całkowita wartość inwestycji to przeszło 6,5 mln zł. Dzięki tym funduszom w mieście powstało 11 placów zabaw, na osiedlach: W. Witosa, Piastowskim, Młodych, Wazów, Sikorskiego oraz na terenie przedszkoli: Jacka i Agatki oraz Bajka, na terenie Ośrodka Sportu i Rekreacji, na ul. Traugutta oraz powstał kompleks boisk przy Szkole Podstawowej nr 1. Wszędzie były realizowane zajęcia sportowo-rekreacyjne m.in. piłka nożna, koszykowa, siatkowa, biegi narciarskie, tenis ziemny, lekkoatletyka, plenerowe zajęcia artystyczne i ruchowe. Powstał również skate park przy Ośrodku Sportu i Rekreacji ul. Szkolna 1.
- W latach 2008-2009 przeprowadzono remont z przebudową hali sportowej wraz z zapleczem w Gimnazjum nr 1. Realizacja inwestycji miała na celu poprawienie parametrów technicznych hali; wykonano ocieplenie dachu, konserwację konstrukcji stalowej, renowację ścian wewnętrznych, wymianę stolarki okiennej i drzwiowej, renowację parkietu, instalacji oświetleniowej oraz grzewczej.
- Na terenie miasta powstał również basen sportowy realizowany przez Starostwo Powiatowe ze środków UE. Wkład Gminy Miejskiej Człuchów to 200.000,00 zł z przeznaczeniem na budowę drogi dojazdowej oraz wykonanie przyłącza ciepłowniczego.
- Wykonano remont dwunastu łazienek szkolnych w SP 1

I.6. Wzrost poczucia bezpieczeństwa mieszkańców

- Wykonanie monitoringu, który objął Rynek, plac Bohaterów, rondo Antoniego Wołka-Wacławskiego, ulicę Królewską i rondo Jana Pawła II oraz fragment Lasku Luizy i kładkę. Jest on połączony z Komendą Powiatową Policji, co pozwala na szybkie reagowanie i poprawę bezpieczeństwa w mieście.
- Przyjęcie uchwały o utworzeniu Straży Miejskiej w 2011 r.
- Monitoring w szkołach.
- Kompleksowe oświetlenie miasta
- Przebudowa i modernizacja dróg, chodników i ścieżek rowerowych dzięki którym poprawiła się nie tylko nawierzchnia dróg, ale także nowe oznakowanie, oświetlenie, barierki ochronne i progi zwalniające. Powstały szersze chodniki, zatoczki i ścieżki rowerowe. Powstała także nowa sygnalizacja świetlna na obwodnicy przy skrócie do Urzędu Skarbowego.

2008 r.

- przebudowa ul. Jerzego z Dąbrowy (na odcinku od Urzędu Skarbowego do Powiatowego Biura Pracy)
- budowa chodnika przy Biedronce
- budowa chodnika na ul. Kasztanowej (od al. W. Polskiego do ścieżki rowerowej w al. Jana Pawła II)
- budowa ciągu pieszo-rowerowego przy obwodnicy, od ul. Koszalińskiej do ORLENU (inwestycja wspólna z GDDKiA)

2009 r.

- przebudowa ul. Kamiennej w ramach Wieloletniego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych tzw. schetynówka
- modernizacja ul. Sienkiewicza
- modernizacja ul. Sobieskiego
- wykonanie nowego dojazdu i parkingu przy ul. Średniej (do powstałego marketu LIDL)

2010 r.

- przebudowa ul. Słowackiego i Dworcowej
- budowa nowego parkingu, chodnika i zatoczki autobusowej przy cmentarzu komunalnym
- przebudowa ul. Jagiellońskiej

2011 r.

- modernizacja ul. Plantowej, Mickiewicza (przy współpracy trzech podmiotów: GDDKiA, Wojewódzkiego Zarządu Dróg i Miasta Człuchów)
- modernizacja ul. Sienkiewicza w ramach tzw. schetynówki (od drogi prowadzącej na cmentarz w kierunku granic miasta)
- modernizacja ul. Traugutta od skrzyżowania z ul. Średnią do obwodnicy
- utwardzenie płytami żelbetowymi ul. Raclawickiej i Kościuszki

I.7. Rozwiązanie problemów mieszkaniowych

- W 2007 r. Rada Miejska w Człuchowie przyjęła uchwałę nr XIX/83/2007 w sprawie uchwalenia programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy na lata 2007-2013, który zawiera m.in.: prognozę dotyczącą wielkości oraz stanu technicznego zasobu mieszkaniowego w poszczególnych latach, analizę potrzeb oraz plan remontów, planowaną sprzedaż lokali, sposób i zasady zarządzania lokalami, a także źródła finansowania.
- Odnowienie elewacji budynku biurowego dawnej policji oraz przystosowanie wnętrza do potrzeb mieszkalnych. W 2010 r. powstało 13 mieszkań komunalnych o wielkości od 27 do 51 m². Część z nich zajęły rodziny z budynków przeznaczonych do rozbiórki

fot. wyremontowany i przystosowany na mieszkania budynek po policji

I.8. Działania na rzecz integracji europejskiej – rozwijanie kontaktów, współpraca

We wrześniu **2008 r.** przedstawiciele Miasta Człuchów podpisali umowę z ukraińskim miastem Kaniów.

W dniach **12-15 września 2008 r.** delegacja z Człuchowa w składzie: Burmistrz Ryszard Szybajło, Przewodnicząca Rady Miejskiej Maria Danuta Kordykiewicz i tłumacz p. Jadwiga Lorocho, odwiedziła miasto partnerskie we Francji - Conches.

Podczas wizyty ustalono, jakie działania zostaną podjęte w ramach współpracy partnerskiej obu miast, m.in. ogłoszono konkurs fotograficzny "Moje Miasto" dla mieszkańców obu miast.

W **dniach 14-16 marca** w mieście partnerskim Usler w Niemczech odbyły się targi "**Usler Erleben**". Podczas imprezy promowane były firmy i instytucje niemieckie oraz miasta partnerskie. Człuchów, z ofertą turystyczną, reprezentował Burmistrz Miasta, dyrektor Ośrodka Sportu i Rekreacji i podinspektor ds. promocji gospodarczej.

W **2009 r.** nastąpiło rozstrzygnięcie konkursu fotograficznego oraz wystawy prac w obu miastach. W tym samym roku w Conches odbyła się także wystawa prac człuchowskich artystów: "Portrety i pejzaże" Stanisławy Sierant i wystawa haftów Józefy Sitarz

W dniach **04-07.06.2009 r.** na zaproszenie władz Usler z wizytą udała się delegacja z Człuchowa. Odwiedziny przedstawicieli władz miasta, Rady Miejskiej, jednostek organizacyjnych, artystów i sportowców związane były z obchodami 10-tej rocznicy podpisania umowy partnerskiej.

W dniach **17 – 24 czerwca** miała miejsce wizyta francuskich rodzin w Człuchowie. Goście nocowali u zapraszających polskich rodzin. Uczestnicy wzięli udział w wycieczce na Hel i do Sopotu oraz w spływie kajakami rzeką Brdą, na zakończenie, którego zorganizowana została biesiada przy ognisku, wyjechali także do Lichenia.

W czerwcu **2009 r.** miała miejsce rewizyta oficjalnej delegacji z Kaniowa. Do Człuchowa przybyło 6 osób. Goście zapoznali się programem organizowania czasu wolnego dzieci i młodzieży, odwiedzili Miejski Dom Kultury, Ośrodek Sportu i Rekreacji oraz stowarzyszenia, których działalność skierowana jest na rozwój kultury fizycznej i sportu. Nasi goście mieli także okazję podziwiać piękno okolicznej przyrody uczestnicząc w spływie kajakowym rzeką Brdą. Zwiedzili też Gdańsk i Sopot.

W lipcu **2009 r.** ośmioosobowa grupa młodzieży pod opieką dwóch opiekunów wyjechała na obóz IX Międzynarodowego Młodzieżowego Forum „Euromłodzież 2009”, zorganizowany przez miasto Kaniów. Tego samego roku oficjalna delegacja z Człuchowa gościła na Ukrainie. Celem wyjazdu było dopracowanie kolejnych elementów umowy o współpracy partnerskiej obu miast.

W listopadzie **2009 r.** w związku z epidemią grypy na Ukrainie człuchowianie zorganizowali pomoc – akcję charytatywną. Wolontariuszom z Młodzieżowej Rady Miasta udało się zebrać prawie 4 tys. zł, za które zakupiono niezbędne lekarstwa.

W czerwcu 2010 r. delegacja z Kaniowa przybyła na uroczyste obchody Dni Człuchowa.

W sierpniu **2010 r.** delegacja z Kaniowa przybyła na „Pożegnanie lata” w Człuchowie

W 2010 r. odbył się mecz piłki nożnej dzieci: Człuchów – Conches - Uslar (w Człuchowie);

Na obchody Dni Człuchowa została zaproszona delegacja z francuskiego miasta Conches, podczas których odnowiono zapisy umowy partnerskiej. We wrześniu 2010 r. nastąpił udział delegacji z Człuchowa w uroczystościach miejskich w Conches.

Również na Dni Człuchowa przybyła delegacja z Uslar i Kaniowa

W maju **2011 r.** delegacja z Człuchowa wyjechała do Kaniowa na obchody Dni Europy i 150 rocznicy śmierci Terasa Szewczenki.

W 2011 r. na Dni Człuchowa przyjechały do nas delegacje ze wszystkich miasta partnerskich (Uslar, Conches, Kaniów)

I. POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA W MIEŚCIE

Symbole celów	Cele	Wskaźniki/ mierniki pomiaru celów	Jednostka miary	Wartość zrealizowana w 2008 r.	Wartość zrealizowana w 2009 r.	Wartość zrealizowana w 2010 r.	Wartość zrealizowana w 2011r.
I.1.	Przeciwdziałanie biedzie i zjawiskom patologicznym	Wydatki z budżetu miasta na pomoc społeczną	zł	2.739.153,11	3.032.954,41	3.126.505,27	3.188.069,06
		Wydatki na świadczenia rodzinne	zł	6.110.870,00	5.969.951,14	6.011.091,41	6.133.676,97
		Wydatki na realizację projektu „Promocja Integracji Społecznej na terenie miasta Człuchowa	zł	433.188,69	505.204,65	533.588,31	516.088,43
		Przyznane zasiłki celowe	osoby	247	262	288	259
		Ilość rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych	rodzina	926	675	617	536
		Ilość osób przebywających w noclegowni	osoby	19	20	15	17
		Ilość osób objętych dożywianiem	osoby	646	707	707	802
		- obiady w szkole		140	119	150	109
		wydatki z budżetu miasta na realizację Programu Profilaktyki Uzależnień	zł	256.500	275.000	296.000	296.000
		Liczba osób zgłaszających się o pomoc w punkcie ds. Przemocy w rodzinie	osoby	420	532	502	511
		Liczba zgłoszonych spraw o leczenie odwykowe	szt.	28	28	35	38
		Liczba osób biorących udział w szkoleniach z zakresu	osoby	38	42	35	30

Sprawozdanie z realizacji Strategii Zrównoważonego Rozwoju Społeczno-Gospodarczego
Gminy Miejskiej Człuchów za lata 2008-2011

		profilaktyki uzależnień					
		Liczba dzieci uczęszczających do Świetlicy Socjoterapeut.	osoby	25	38	33	40
		Liczba przyznanych stypendiów szkolnych	szt.	283	310	230	198
I.2.	Stworzenie warunków do aktywnego spędzania czasu przez dzieci i młodzieży	Wydatki budżetowe na upowszechnienie sportu	zł	210.000,00	230.000,00	240.000,00	240.000,00
		Wydatki z budżetu na budowę ORLIKA	zł	1.258.677,96	-	-	-
		Ilość dzieci uczestniczących w zajęciach pozalekcyjnych w ramach projektu z EOG	osoby	-	-	3.303	1.215
		Wydatki na organizację imprez sportowych	zł	36.794,6	33.348,48	35.378,91	42.557,64
		Liczba imprez kulturalnych (MDK)	szt.	79	67	68	64
		Liczba imprez sportowych	szt.	127	131	123	130
		% nauczycieli o najwyższym stopniu awansu zawodowego – nauczyciela dyplomowanego	%	54,6	60,7	65,6	67,18
		Liczba nauczycieli zatrudnionych w jednostkach podległych miastu w przeliczeniu na etaty	etat	143	133,92	136,67	137,83
I.4.	Działania na rzecz osób niepełnosprawnych	Świadczone usługi opiekuńcze	rodzina	70	55	59	56
		Wydatki z budżetu na usługi opiekuńcze	zł	489.596,85	531.477,36	521.826,72	530.097,48

Sprawozdanie z realizacji Strategii Zrównoważonego Rozwoju Społeczno-Gospodarczego

Gminy Miejskiej Człuchów za lata 2008-2011

		Wydatki z budżetu na wypłatę dodatków z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	zł	403.660,00	283.740,00	205.860,00	189.300,00
I.5.	Podniesienie jakości technicznej i wyposażenia obiektów edukacyjnych i sportowych	Wydatki z budżetu na remont hali	zł	1.215.643	-	-	-
		Powierzchnia wymienionych okien w termomodernizowanych budynkach w ramach EOG	m2	1530	-	-	-
		Powierzchnia ocieplonych ścian w termomoderniz. budynkach w ramach EOG	m2	5193	-	-	-
		Powierzchnia ocieplonych dachów w termomoderniz. budynkach w ramach EOG	m2	3953	-	-	-
I.6.	Wzrost poczucia bezpieczeństwa mieszkańców	Liczba punktów oświetleniowych w parku	szt.	-	65	-	-
		Liczba wszczętych postępowań dot. bójki i pobicia (dot. KPP Człuchów)	szt.	bd	bd	20	21
		Liczba wypadków drogowych w mieście ogółem	szt,	bd	bd	8	7
		Liczba kolizji drogowych	szt.	102	90	111	112
		Wskaźnik wykrywalności przestępstw o charakterze kryminalnym (dane powiatowe)	%	bd	69,3	63,7	65,9
		Liczba nowych mieszkań	szt.	-	-	13	-

Sprawozdanie z realizacji Strategii Zrównoważonego Rozwoju Społeczno-Gospodarczego

Gminy Miejskiej Człuchów za lata 2008-2011

		komunalnych oddanych do użytku					
I.7.	Rozwiązanie problemów mieszkaniowych	Liczba mieszkań socjalnych przyznanych do użytku	szt.	5	6	3	6
		Liczba wnioskodawców oczekujących na przyznanie lokalu socjalnego z tytułu realizacji wyroków sądowych	osoby	32	29	28	32
		Liczba wnioskodawców oczekujących na przyznanie lokalu socjalnego z tytułu niezaspokojonych potrzeb mieszkaniowych	osoby	35	31	33	33
		Liczba wyremontowanych mieszkań komunalnych	szt.	5	13	21	3
		Liczba wyremontowanych mieszkań socjalnych	szt.	5	6	3	6
		Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych	szt.	3.382	3.284	3.607	3.465
		Wydatki na współpracę z zagranicą	zł	48.616	65.562	40.588	40.087
I.8.	Działania na rzecz integracji europejskiej – rozwijanie kontaktów, współpraca	Liczba wyjazdów zagranicznych	Szt.	3	3	4	1
		Liczba wizyt zagranicznych delegacji	Szt.	2	2	3	3

Cel strategiczny II

WZMOCNIENIE POCZUCIA TOŻSAMOŚCI MIESZKAŃCÓW

II.1 Edukacja mieszkańców w zakresie dziedzictwa kulturowego i walorów krajobrazowych jakie posiada miasto – wzmacnianie więzi społecznych

W okresie sprawozdawczym miasto realizowało szereg działań edukacyjnych i promocyjnych mających na celu wzmocnienie więzi społecznych w zakresie poznania własnej kultury i tożsamości. Zakres i intensywność działań edukacyjnych i promocyjnych dostosowywany był do możliwości finansowych miasta i zakładał ciągłą współpracę z jednostkami kultury i organizacjami pozarządowymi.

Działania edukacyjne z zakresu dziedzictwa kulturowego realizowane są na wielu płaszczyznach. Służą temu strony internetowe prowadzone przez jednostki miejskie oraz wydawnictwa. W latach 2008-2011 zostały wydane przez Urząd Miejski i Muzeum Regionalne następujące publikacje:

I. Wydawnictwa :

1. Informator do wystawy Pradzieje ziemi człuchowskiej
2. Informator Muzeum
3. Inwentarz Starostwa człuchowskiego z 1753 r. (2008 r.)
4. Inwentarze starostwa człuchowskiego z lat 1676 i 1696 wraz z inwentarzami wsi Debrzno i Małe Chojniczki
5. Mercuriusz Człuchowski, Kwartalnik Klubu Przyjaciół Muzeum
6. Kościół pod wezwaniem św. Jakuba Apostoła w Człuchowie – ze szkicownika Jana B. Jakubowskiego (2009 r.)
7. Związki Chojnic i Człuchowa na przestrzeni dziejów (2009 r.)
8. Dzieje Człuchowa w legendy i podania wpisane (2009r.)
9. Przewodnik po pieszym szlaku turystycznym „Śladami człuchowskich legend i podań” (2009 r.)

II. Foldery, ulotki, mapy:

1. Człuchów poznaj, by pokochać!
2. folder o Lasku Luizy
3. „Prosto z ratusza”
4. kalendarz historyczny

I. Materiały prasowe, dodatki w Dzienniku Bałtyckim np. 65- rocznica powrotu Człuchowa do Polski, Alfabet Powiatu, Człuchów z lotu ptaka, mapy itp.

Oprócz materiałów pisanych były organizowane liczne imprezy kulturalne i historyczne jak np.:

1. Słodkości na Dzień Niepodległości
2. Uroczystości pod pomnikiem na placu Bohaterów (wyzwolenie Człuchowa, 3 Maja, Święto Niepodległości)

3. wystawy muzealne (np. "Człuchów i powiat człuchowski na dawnej pocztówce 1897 - 1945", „Człuchowianie - Artystyczne Dokonania”, „Człuchów w dokumentach z lat 1945-1950”
4. historyczne turnieje rycerskie
5. prelekcje i wykłady o historii miasta (z okazji Dni Człuchowa, święta Wyzwolenia miasta)
6. rajd pieszy „Śledem człuchowskich legend”

Miejska Biblioteka im. Janusza Korczaka jako instytucja kultury realizuje również wiele zadań z zakresu edukacji mieszkańców w zakresie dziedzictwa kulturowego i walorów krajobrazowych. Organizowane są konkursy plastyczne i literackie dla dzieci i młodzież, wystawy tematyczne książek oraz spotkania autorskie.

Oprócz wymienionych wyżej działań, realizowane i prowadzone są także prelekcje, pogadanki i zajęcia w szkołach. W Gimnazjum nr 1 im. Kazimierza Jagiellończyka prężnie działa Klub Edukacji Regionalnej, który w 2010 r. opracował tematyczne materiały o mieście takie jak: Człuchowskie zabytki, Historia Człuchowa, Człuchów dawniej i dziś, Dawny Człuchów. Znani i nieznani- postacie związane z przeszłością oraz ogólne informacje o Człuchowie.

Dzięki realizowanym inwestycjom ze środków unijnych dotyczących rewitalizacji zamku i parku powstały ścieżki edukacyjno-przyrodnicze w alejkach parkowych, a w wieży zamkowej można rozszerzyć swoją wiedzę z zakresu historii miasta i obejrzeć eksponaty muzealne.

Do tego prowadzonych jest szereg działań przez organizacje pozarządowe i stowarzyszenia. Towarzystwo Miłośników Ziemi Człuchowskiej jest organizacją, która w ważny sposób popularyzuje bogatą historię Człuchowa. Jest inicjatorem organizowanych konferencji naukowych, prelekcji i rajdów pieszych po Człuchowie.

Cel strategiczny II
WZMOCNIENIE POCZUCIA TOŻSAMOŚCI MIESZKAŃCÓW

Symbole celów	Cele	Wskaźniki/ mierniki pomiaru celów	Jednostka miary	Wartość zrealizowana w 2008 r.	Wartość zrealizowana w 2009 r.	Wartość zrealizowana w 2010 r.	Wartość zrealizowana w 2011r.
II.1	Edukacja mieszkańców w zakresie dziedzictwa kulturowego i walorów krajobrazowych jakie posiada miasto – wzmacnianie więzi społecznych	Liczba zakupionych książek	szt.	41	14	26	42
		Wydatki na działalność wydawniczą Muzeum	zł	9.442,80	9.882,00	8.211,60	17.207,70
		Wydatki na imprezy kulturalne organizowane przez Muzeum (wystawy, konkursy, konferencje)	zł	13.842,30	16.602,6	26.348,42	18.621,40
		Liczba zakupionych muzealiów	szt.	19	27	10	10
		Liczba osób odwiedzających muzeum	osoby	ok. 3000	ok. 3000	ok. 4.000	ok. 3000
		Liczba osób korzystających z biblioteki	osoby	48.149	44.231	48.151	48.860
		Wydatki na imprezy kulturalne organizowane przez Bibliotekę	zł	12.415	20.537	16.350	18.322

Cel strategiczny III

KSZTAŁTOWANIE ŁADU PRZESTRZENNEGO I INFRASTRUKTURALNEGO

III.1. Poprawa stanu środowiska naturalnego

- Program Ochrony Środowiska dla miasta Człuchów na lata 2010-2013 z perspektywą na lata 2014-2018 przyjęty uchwałą nr LVII/329/2010 z dnia 10 lutego 2010 r. Program zawiera: Plan Gospodarki Odpadami Gminy Miejskiej Człuchów oraz Program Ochrony Środowiska Gminy Miejskiej Człuchów;
- Przyjęto uchwałę nr LVIII/334/2010 Rady Miejskiej w Człuchowie z dnia 24 marca 2010 r. w sprawie uchwalenia "Założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla miasta Człuchów";
- Budowa Zakładu Zagospodarowania Odpadów w Nowym Dworze. Realizacja ta ma na celu zmniejszenie ilości zanieczyszczeń w środowisku poprzez wprowadzenie racjonalnej gospodarki odpadami i w konsekwencji poprawę warunków życia okolicznych mieszkańców. Budowa Zakładu Zagospodarowania Odpadów w Nowym Dworze przyczyni się do ograniczenia zanieczyszczeń w powiecie chojnickim i człuchowskim poprzez uporządkowanie lokalnej gospodarki odpadami, w szczególności poprzez stworzenie kompleksowego systemu odzysku i bezpiecznego unieszkodliwiania odpadów komunalnych. Moc przerobową Zakładu szacuje się na 35 tys. ton rocznie. Budowa zakładu ma się zakończyć do 30.09.2012 r.;

fot. Prace inwestycyjne z Nowym Dworze

- Wybudowano separatory na ul. Jeziornej i Jana Nowaka Jeziorańskiego;
- Wybudowano nową sieć wodociągową i kanalizacji deszczowej w ulicach Słowackiego i Dworcowej;
- Trwa realizacja projektu pn. „Rekultywacja 15 składowisk odpadów komunalnych zlokalizowanych na obszarze działania Zakładu Zagospodarowania Odpadów w Nowym Dworze”. Jest to partnerski projekt złożony przez Gminę Miejską Chojnice jako partnera wiodącego wraz z 9 innymi gminami do dofinansowania w ramach

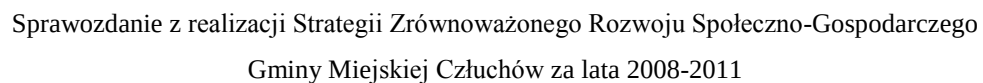

Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2007 – 2013. W dniu 29 kwietnia 2010 r. została zawarta umowa o dofinansowanie projektu. Projekt zakłada objęcie terenów 15-u składowisk o łącznej powierzchni: 20,6 ha, zlokalizowanych w granicach administracyjnych 10-u gmin powiatu chojnickiego i człuchowskiego działaniami rekultywacyjnymi, tj. rekultywacją techniczną i biologiczną wraz z montażem urządzeń do monitorowania stanów wodnych, tj. piezometrów.

III.2. Wprowadzanie ładu przestrzennego

W okresie sprawozdawczym zostały uchwalone 3 plany :

- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenu między drogą krajową nr 22 a ul. Kamienną w Człuchowie - zatwierdzony Uchwałą Nr XXIX/154/2008 Rady Miejskiej w Człuchowie z dnia 29 maja 2008r. i ogłoszonego w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego Nr 112, poz. 2698 z dnia 20 października 2008r.
- zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu pod nazwą „Osiedle Wazów” w Człuchowie - zatwierdzonego Uchwałą Nr LIII/307/2009 Rady Miejskiej w Człuchowie z dnia 25 listopada 2009r. i ogłoszonego w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego Nr 27 poz. 463 z dnia 23 lutego 2010r.
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu od drogi krajowej nr 22 do ul. Sienkiewicza, obejmujący tereny przyległe do ul. Traugutta i ul. Koszalińskiej w Człuchowie - zatwierdzony Uchwałą Nr LXVI/368/2010 Rady Miejskiej w Człuchowie z dnia 23 września 2010r. i ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego Nr 168, poz. 43475 z dnia 31 grudnia 2010 r.

III.3. Poprawa zewnętrznej i wewnętrznej dostępności komunikacji Miasta

Inwestycje drogowe to:

- przebudowa ul. Kamiennej w ramach Programu Wieloletniego „Narodowy Program Przebudowy Dróg Lokalnych 2008-2011”. Prace zakończono w 2009 r. W ramach projektu została poszerzona droga z 5 do 6 m, droga gruntowa została utwardzona płytami betonowymi, została także wykonana kanalizacja deszczowa. Poszerzono istniejące chodniki oraz wykonano nowy ciąg pieszo-rowerowy. Na Kamiennej stało się też znacznie bezpieczniej – zadbane o progi spowalniające w formie wyniesionych skrzyżowań, poprawiono także oznakowanie dróg i ustawiono barierki ochronne. Wyremontowano odcinek o długości 1,83 km;

fot. Kamienna przed remontem

fot. ul. Kamienna po modernizacji

- dokończenie uzbrojenia w sieć kanalizacyjną ulic Garbarskiej i Jeziorańskiego
- przebudowa nawierzchni jezdni, chodników i parkingów przy ulicach Wejhera, Janta-Lipińskiego, Żółkiewskiego i Krasickiego,

- przebudowa Placu Bohaterów wraz z uzbrojeniem terenu w sieć wodociągową i kanalizacyjną
- modernizacja oświetlenia ulicznego wraz z przebudową oświetlenia w ulicach Traugutta, Kwiatowej, Reymonta, Wojska Polskiego
- przebudowa drogi miejskiej ul. Jerzego z Dąbrowy (na odcinku od Urzędu Skarbowego do Powiatowego Urzędu Pracy);
- modernizacja ul. Wyszyńskiego, Średniej i Długosza
- modernizacja drogi krajowej nr 25. To dzięki wcześniejszemu sporządzeniu projektu przebudowy wymienionych ulic od skrzyżowania z ulicą Zamkową do granic miasta udało się „wprowadzić” tę inwestycję do planów Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad w 2010 r. W ramach przebudowy GDDKIA wykonało ciąg pieszo-rowerowy, dodatkowe wysepki rozdzielające ruch oraz pasy ruchu zapewniające bezpieczny skręt w lewo. Nowy kształt uzyskało także rondo, wokół którego biegnie ścieżka pieszo-rowerowa i nasadzenia;
- przebudowa ulicy Sienkiewicza. Środki na ten cel pozyskano z programu rządowego tzw. schetynówki. Wartość inwestycji to 1,1 mln złotych, który rozłożony został równo pomiędzy Starostwo Powiatowe oraz Miasto Człuchów. Teren najpierw został odwodniony poprzez budowę kanalizacji deszczowej, a potem przystąpiono do prac drogowych. W wyniku modernizacji ulicy powstała nowa nawierzchnia asfaltowa na długości 450 m, przebudowano chodnik po prawej stronie drogi (linia zabudowy) oraz powstał nowy ciąg pieszo-rowerowy o szerokości 2,5 m po lewej stronie. Ponadto wykonano 15 nowych stanowisk parkingowych oraz zatoczkę autobusową na skrzyżowaniu ulic Sienkiewicza z Rzemieślniczą. Wcześniej powstał ciąg pieszo-rowerowy od wjazdu na cmentarz w stronę Polnicy na długości 250 m, co umożliwia bezpieczne poruszanie się rowerzystów i pieszych wzdłuż całej ulicy Sienkiewicza.
- modernizacja ul. Jagiellońskiej
- remont ul Traugutta
- utwardzenie ul. Kościuszki i Raclawickiej

III.4. Budowa infrastruktury turystycznej

- **Skarb krzyżacki w naszych rękach - zamek krzyżacki w Człuchowie elementem regionalnego dziedzictwa kulturowego**” polega na odrestaurowaniu zamku krzyżackiego w Człuchowie o powierzchni zabudowy 567,0 m² w celu przystosowania najważniejszego zabytku miasta do ruchu turystycznego. Projekt, jest dofinansowany z RPO WP i jest realizowany w ramach III etapów. Pierwszy etap zakładał zagospodarowanie wieży, drugi teren podzamcza, a III obejmuje kaplicę skrzydła północnego. Etap I zakładał utworzenie ośmiu tematycznych platform wewnątrz wieży, m.in. rycerskiej, multimedialnej, zbrojnej, ostatnia platforma będzie poziomem widokowym na świeżym powietrzu. Na sam szczyt można dostać się nowymi schodami, a osoby niepełnosprawne i starsze mogą skorzystać z windy.. 5 sierpnia 2011 r. odbyło się uroczyste otwarcie wieży zamkowej. Oprócz remontu wieży, do końca grudnia 2012 r., planowane jest zagospodarowanie dawnego kościoła ewangelickiego. Powstaną tu m.in. sale ekspozycyjne, koncertowe i wystawiennicze. Przez 10 lat od zakończenia inwestycji, wstęp do człuchowskiego zamku będzie bezpłatny.

- **Projekt pt. „Kraina Czystych Jezior i Rzek” - budowa ogólnodostępnej infrastruktury turystycznej w gminach: Przechlewo, miejskiej Człuchów, wiejskiej Człuchów, Debrzno, Koczała i Rzeczenica** otrzymał dofinansowanie w ramach RPO WP. Wartość dofinansowania całego projektu to 7.755.426,68 zł. Liderem projektu jest gmina Przechlewo, partnerami są: gmina miejska Człuchów, gmina wiejska Człuchów, miasto i gmina Debrzno, gmina Koczała oraz gmina Rzeczenica. Celem projektu jest efektywne i zrównoważone wykorzystanie potencjału przyrodniczego i kulturowego powiatu dla rozwoju turystyki. Na mocy porozumienia zawartego w dniu 27 października 2009 r. pomiędzy liderem a partnerami, w Człuchowie od 2010 r. trwa modernizacja infrastruktury Ośrodka Sportu i Rekreacji nad jeziorem Rychnowskim. Projekt obejmuje: wykonanie drogi dojazdowej, placów i chodników, budowę mola z pomostami, utworzenie parku golfa miniaturowego i parku linowego, budowę punktu sanitarnego z przebieralnią, budowę punktu obsługi parku rekreacyjnego, utworzenie placu zabaw, utworzenie mini parku wodnego, wybudowanie miejsca rekreacji i wypoczynku z grillem i oczkiem wodnym. Planowana wartość zadania w gminie miejskiej Człuchów wynosi 2.749.058,76 zł, a dofinansowanie - 1.575.293,45 zł. W ramach zagospodarowania turystycznego plaży OSiR nad Jeziorem Rychnowskim w Człuchowie wykonany został (2011 r.) dojazd do plaży ciągiem pieszo-jezdnym, pomostu widokowego (molo) wraz z pomostami, park golfa miniaturowego, punkt sanitarny wraz z przebieralnią, park linowy wraz z budynkiem do jego obsługi. W 2012 r. zagospodarowany zostanie teren rekreacyjny, w tym stoliki z krzesłami i parasolami, grill i oczko wodne, teren urządzeń zabawowych (pod dmuchane zjeżdżalnie). Utworzony zostanie także plac zabaw, mini park wodny, punktu obsługi parku rekreacyjnego oraz place i chodniki.

III.5. Ochrona zabytków

- Odrestaurowanie zamku krzyżackiego i nadanie mu nowych funkcji kulturotwórczych i turystycznych stało się priorytetem działań dla obecnych władz miasta. Od kilku lat miasto jest członkiem Stowarzyszenia Gmin "Polskie zamki gotyckie", którego celem m.in. jest współpraca w zakresie promocji średniowiecznych zabytków. W 2008 roku zostały rozpoczęte na szeroką skalę badania archeologiczne prowadzone przez archeologów z Uniwersytetu Warszawskiego oraz wykonano koncepcje zagospodarowania zamku. W lipcu 2008 r. gmina miejska Człuchów złożyła wniosek aplikacyjny o środki unijne. Projekt „Skarb krzyżacki w naszych rękach” – prace restauratorskie i adaptacyjne zamku krzyżackiego w Człuchowie na cele kulturotwórcze i turystyczne” uzyskał dofinansowanie z Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013. Cele projektu to poprawa atrakcyjności i dostępności do zabytku dla ruchu turystycznego, oraz poprawa konkurencyjności gospodarczej regionu i rozwój nowych form turystyki. W ramach trwającej od 2009 r. inwestycji powstały nowe poziomy w wieży zamkowej wyposażone w ekspozyty i muzealia. Równocześnie z pracami prowadzonymi wewnątrz północnego skrzydła wykonywane były prace zewnętrzne w ramach, których wyeksponowano znajdujące się dotąd pod ziemią mury zamku wysokiego. Zaakcentowano historyczne ukształtowanie fos zamkowych i wykonano nowe wejście na zamek w formie kładki. Zmieniło się także otoczenie zamku gdzie wykonano nowe ciągi pieszojezdne oraz oświetlenie zewnętrzne stylizowanymi

latarniami. W sali byłego kościoła ewangelickiego zakończono w 2010 r. badania archeologiczne, dzięki którym odsłonięto ponad osiem metrów murów poniżej starej podłogi. O rozmiarze przeprowadzonych prac archeologicznych może świadczyć fakt, iż wydobyto 150 tysięcy zabytków (w tym: kule armatnie, fragmenty naczyń, kafle ceramiczne i ostrza). Zabezpieczone zostały także wykopaliska archeologiczne na dziedzińcu zamkowym. W tym celu w 2011 r. powstała drewniana wiata osłaniająca przed deszczem i śniegiem. Odsłonięte zostały fragmenty średniowiecznych oryginalnych pomieszczeń, schodów, sklepień, murów i piwnic. Na podstawie tych wykopów można obejrzyć jak wyglądały podziały przestrzenne gotyckiej budowli. Odkrycie całości dziedzińca zamku w Człuchowie jest bardzo ważne dla zachowania dziedzictwa kulturowego nie tylko Człuchowa, ale i kraju, gdyż może zmienić poglądy i wyobrażenie na temat budowy zamków krzyżackich. Od początku prac przy rewitalizacji zamku miasto ściśle współpracowało z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków, który nie tylko nadzorował wszelkie inwestycje, ale również wspomagał finansowo i merytorycznie zakres prac. Udało się również nawiązać współpracę z przedstawicielami Muzeum Zamkowego w Malborku co przyczyni się w przyszłości do wzbogacenia oferty Muzeum Regionalnego w Człuchowie.

- Opracowanie Programu Opieki nad Zabytkami na lata 2008 -2011przyjętego uchwałą nr XXIII/121/2007 z 28 grudnia 2007 r. oraz Gminnej Ewidencji Zabytków (nieruchomych i archeologicznych).
- Objęcie działaniami konserwatorskimi Kościoła pw. Św. Jakuba Apostoła w ramach projektu „Dziedzictwo i Kultura Małych Ojczyzn” w Powiecie Człuchowskim – remont zabytkowych obiektów sakralnych w gminach Czarne, miejskiej Człuchów, wiejskiej Człuchów, Debrzno, Koczała, Rzeczenica i Przechlewo”, który uzyskał dofinansowanie z Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013. W ramach tego zadania w latach 2010-2011 wykonano prace konserwatorskie przy konfesjonale z XVII w., ołtarzu Matki Bożej z dawnym prezbiterium, ołtarzu głównym oraz remont elewacji wraz z ogrodzeniem.

III.6. Rewitalizacja obszaru w sąsiedztwie zamku krzyżackiego

„LUIZA - luz i zaduma - rewaloryzacja zabytkowego parku krajobrazowego „Lasek Luizy” w Człuchowie - elementu regionalnego produktu turystycznego - I etap” – inwestycja dofinansowana z RPO WP. Efektem projektu jest zwiększenie potencjału turystycznego regionu poprzez wykonanie prac rewaloryzacyjnych XIX- wiecznego założenia parkowego w sposób zapewniający zachowanie wysokich walorów przyrodniczych obszaru. „Lasek Luizy” to swobodna kompozycja przestrzenna wykorzystująca podlegające ochronie naturalne elementy środowiska: wody jezior, urozmaiconą rzeźbę terenu, stare, potężne drzewa oraz roślinność szuwarową. Do niezbędnego minimum ograniczone zostały obiekty sztuczne. Powstały: rodzinna polana, altanki, lunety widokowe, kładka, punkt obserwacyjny – widokowy przy kładce, ścieżki tematyczne. W lesku odbywają się imprezy plenerowe, happeningi, festiwale, koncerty itp. Ofertę uzupełniają: ścieżka rowerowa „Szlakiem Zamków Polski Północnej” i trasy tematyczne z przewodnikiem. W 2010 r. "Lasek Luizy" wzbogacił się także m.in. o altanki, ławki, drogowskazy, zegar słoneczny, punkt do gry w szachy, tablice edukacyjne.

III.7. Wdrożenie mechanizmów sprzyjających rozwojowi taniego budownictwa jednorodzinnego

Władze miejskie wspierają rozwój budownictwa mieszkaniowego poprzez działania planistyczne, inwestycje w infrastrukturę oraz odpowiednią gospodarkę gruntami należącymi do miasta. W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego są określone powierzchnie gruntów pod budownictwo mieszkaniowe. Są również co roku planowane odpowiednie inwestycje miejskie, takie jak budowa dróg i zbrojenie terenu. W okresie sprawozdawczym takim mechanizmem umożliwiającym rozwój budownictwa jednorodzinnego było uchwalenie planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego ulicę Traugutta, w którym większość terenów to tereny prywatne przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową.

Sprawozdanie z realizacji Strategii Zrównoważonego Rozwoju Społeczno-Gospodarczego
Gminy Miejskiej Człuchów za lata 2008-2011

III. KSZTAŁTOWANIE ŁADU PRZESTRZENNEGO I INFRASTRUKTURALNEGO							
Symbole celów	Cele	Wskaźniki/ mierniki pomiaru celów	Jednostka miary	Wartość zrealizowana w 2008 r.	Wartość zrealizowana w 2009 r.	Wartość zrealizowana w 2010 r.	Wartość zrealizowana w 2011r.
III.1.	Poprawa stanu środowiska naturalnego	Odsetek mieszkańców objętych zorganizowanym odbiorem odpadów*	%	100	100	100	100
		Ilość zebranych odpadów *	tona	4.727	4.933	5.296	4.749
		Odsetek opakowań z tworzyw plastikowych poddanych recyklingowi*	%	2,03	0,88	0,55	0,47
		Odsetek opakowań papierowych poddanych recyklingowi*	%	0,52	1,1	0,11	3,56
		Odsetek opakowań szklanych poddanych recyklingowych*	%	3,78	2,15	2,2	2,3
		Udział odpadów segregowanych w ogólnej masie odpadów*	%	5,33	4,13	2,86	3,39
		Długość rozbudowanej i zmodernizowanej sieci wodociągowej	m	400	204	2.179	1.274

Sprawozdanie z realizacji Strategii Zrównoważonego Rozwoju Społeczno-Gospodarczego
Gminy Miejskiej Człuchów za lata 2008-2011

		Długość wybudowanej nowej sieci kanalizacyjnej	m	-	337,5	240,4	-
		Ilość przyłączy kanalizacyjnych	szt.	24	12	19	17
		Liczba zmodernizowanych przepompowni ścieków	szt	1	-	-	-
III.2.	Wprowadzanie ład przestrzennego	Powierzchnia uchwalonych planów	ha	52,38	-	6,42	235,5
		Powierzchnia miasta objęta planami	ha	30,4	31,0	31,0	54,55
III.3	Poprawa zewnętrznej i wewnętrznej dostępności komunikacji Miasta	Długość wybudowanych ścieżek rowerowych	km	0,743	4,25	2,945	0,56
		Długość zmodernizowanych dróg miejskich	km	0,920	1,678	2,02	1,29
		Długość wyremontowanych chodników miejskich	m	203	835	1175	554
		Powierzchnia powstałych nowych i zmodernizowanych parkingów	m2	2477	723	318	105
III.4	Budowa infrastruktury turystycznej	Liczba inwestycji sprzyjających rozwojowi turystyki	szt	3	-	2	1
		Liczba osób odwiedzających punkt IT	osoby	1822	-	-	-

Sprawozdanie z realizacji Strategii Zrównoważonego Rozwoju Społeczno-Gospodarczego

Gminy Miejskiej Człuchów za lata 2008-2011

III.5	Ochrona zabytków	Powierzchnia terenu objęta badaniami archeologicznymi	m ²	240	720	380	1300
		Pozyskane zabytki ruchome w wyniku badań archeologicznych	szt.	53.000	130.241	6.964	4.642
		Wydatki na ochronę konserwatorską Kościoła św. Jakuba	zł	25.000	25.010	71.359,07	479.282,7
		Liczba zabytków / obiektów poddanych ochronie	szt.	-	-	1	2
		Wydatki poniesione na restaurację zamku	zł	121.785,74	641.303,46	4.611.387,5	1.285.606,6
		Powierzchnia użytkowa zrewitalizowanej wieży zamkowej	m ²	-	-	-	295
		Powierzchnia użytkowa zrewitalizowanego dziedzińca bramnego	m ²	-	-	-	67,4
III.6	Rewitalizacja obszaru w sąsiedztwie zamku krzyżackiego (lasku Luziy)	Wydatki na inwestycję	zł	51.950,01	2.017.019,10	366.317,49	-
		Obszar objęty rewaloryzacją	ha	-	-	6,22	-
		Długość odrestaurowanych ścieżek pieszo-rowerowych w parku	km	-	1,83	-	-

Sprawozdanie z realizacji Strategii Zrównoważonego Rozwoju Społeczno-Gospodarczego
Gminy Miejskiej Człuchów za lata 2008-2011

		Liczba gatunków drzew objętych ochroną (buk, dąb i klon)	szt.	-	-	3	-
		Długość wybudowanej kładki z punktem widokowym	m	-	279	-	-
III.7	Wdrożenie mechanizmów sprzyjających rozwojowi taniego budownictwa jednorodzinnego	Powierzchnia terenów sprzedanych pod budownictwo mieszkaniowe	ha	0,42	1,82	0,48	0,67

* Przejście na ryczałtowe rozliczanie zapewniło objęcie wszystkich mieszkańców zorganizowanym systemem odbioru, natomiast znacznie zmniejszyło się udział odpadów segregowanych w ogólnej masie zebranych odpadów. Należy stwierdzić, że system gospodarowania odpadami wymaga wsparcia i usprawnienia, bo efekty są odmienne od założonych celów. Poprawę tej sytuacji może spowodować zróżnicowanie cen i premiowanie (niższą opłatą) osób segregujących odpady. Takie jest założenie, efekt jeszcze nieznany.

Cel strategiczny IV

WSPIERANIE ROZWOJU GOSPODARCZEGO MIASTA

IV.1. Stworzenie warunków do rozwoju działalności gospodarczej związanych z sektorem turystycznym

Działania władz miasta od kilku lat koncentrują się na podniesieniu konkurencyjności turystycznej Człuchowa. Stan i struktura obiektów bazy noclegowej wskazują na braki i niewielką możliwość zaspokojenia potrzeb rekreacyjnych gości w obiektach noclegowych. Brak jest w Człuchowie jednego miejsca, w którym mogłaby nocować większa np. 40-osobowa grupa gości, z drugiej strony gama oferowanych produktów turystycznych jest niewystarczająca, podobnie jak stopień wykorzystania wielu atrakcji kulturowych i przyrodniczych. Dzięki rozpoczętym w okresie sprawozdawczym i wciąż jeszcze trwającym inwestycjom w bazę turystyczną, tj. rewitalizację zamku, parku i zagospodarowanie plaży miejskiej, będzie można w znaczny sposób podwyższyć pozycję Człuchowa na rynku usług turystycznych regionu.

W 2011 r. powstał pomysł sprzedaży działki zlokalizowanej na terenie Ośrodka Sportu i Rekreacji pod funkcję hotelarską. Na początku 2012 r. powstała specjalna zakładka na stronie miejskiej dotycząca oferowanej działki oraz pozostałych terenów inwestycyjnych. Ponadto również w 2011 r. zrodził się pomysł połączenia dwóch jednostek kultury – Miejskiego Domu Kultury i Muzeum Regionalnego w Człuchowie w jedną placówkę tj. Człuchowskie Centrum Kultury. Centrum to pozwoli na efektywniejsze zarządzanie i stworzenie atrakcyjnej oferty kulturalnej i rozrywkowej dla mieszkańców i przybywających do Człuchowa turystów.

IV.2 Promocja walorów turystycznych Miasta w kraju i za granicą

Ukazanie Człuchowa jako centrum turystycznego regionu to jeden z ważniejszych celów stawianych przez władze miasta. Jest on realizowany przez różnorodne działania Referatu Organizacyjnego i Promocji Miasta – od wydawnictw po przygotowywanie imprez.

Dla mieszkańców i turystów przygotowywane są co roku materiały promocyjnych opatrzone logiem i herbem Człuchowa. Gadżety można nabywać w sezonie letnim w Referacie Promocji, kasie Urzędu Miejskiego, muzeum i recepcji Campingu nr 80 nad jeziorem Rychnowskim oraz w byłym punkcie informacji turystycznej na rynku. Oprócz promocji we własnych wydawnictwach – reklamę miasta zamieszcza się w magazynach kolorowych, tygodnikach i dziennikach lokalnych m.in. w gazecie „Fakty”, Newsweek, w Gazecie Wyborczej, w czasopiśmie dla kobiet pt. Chwila dla Ciebie, w Dzienniku Bałtyckim, Tygodniku Człuchowskim i Przeglądzie Samorządowym.

Dodatkowo działaniami promocyjnymi objęte są organizowane imprezy miejskie m.in. w Radiu Weekend. W serwisie internetowym Travelling Polska (<http://www.poland24h.pl/>) umieszczono wszelkie niezbędne dla turystów informacje. Także na miejskiej stronie internetowej są umieszczane aktualności. Parę razy w Człuchowie gościliśmy ekipy telewizyjne

1. TVS (Telewizja Śląska), która nakręciła materiał o naszym mieście i wyemitowała go dwukrotnie w programie „Wakacje z TVS”. Film był skierowany do potencjalnych turystów z regionu Śląska.
2. Program 1 TVP „Kawa czy Herbata”
3. Film o zamku „Szlakiem Krzyżowców”
4. Telewizje lokalne (TVP Gdańsk) z okazji zakończenia inwestycji
5. TVN Turbo z okazji Mistrzostw w Motocrossie

Miasto uczestniczyło w targach turystycznych w sposób pośredni, tzn. poprzez reklamę miasta w mapie turystycznej Naszyjnika Północy na targach turystycznych Tour Salon w Poznaniu. Dzięki współpracy ze Stowarzyszeniem Polskich Zamków Gotyckich oferta Człuchowa gościła również na stoiskach targowych w Berlinie, Mediolanie, Frankfurtzie.

Ponadto pracownicy referatu zaprezentowali miasto na Targach Rękodzieła organizowanych w maju 2010r. na Canpolu oraz współorganizowali co roku Festiwal „Człuchów – lawendowe miasto północy”.

Oprócz współorganizowania imprez o charakterze lokalnym (sylwester, mikołajki, pożegnanie lata, dzień dziecka, Dni Człuchowa, Festiwal Lawendowy, zawody strongmenów, gala boksu, Turniej Piłki Siatkowej), krajowym – Bieg Tura, WOŚP, Mistrzostwa w motocrossie, referat promocji współfinansował także Międzynarodowy Festiwal Boogie oraz Człuchowski Turniej o Miecz Arnolda von Baden, na którym przedstawiono inscenizację próby odbicia zamku.

Na zlecenie referatu promocji wymieniono w 2010 r. zniszczone tablice z planem miasta na przystankach komunikacji miejskiej.

W 2011 r. miasto Człuchów stało się współgospodarzem organizacji obchodów Światowego Dnia Turystyki, które odbyły się w Gdańsku. Z tej okazji została zaprezentowana wystawa fotograficzna przedstawiająca Człuchów. Z tej okazji została zaprezentowana wystawa fotograficzna przedstawiająca Człuchów. Oprócz tego na scenie sali koncertowej Filharmonii na Ołowiance wystąpił zespół Boogie Boys oraz dwór królewski z człuchowskiego gimnazjum. Burmistrz Miasta wyróżnił i nagrodił także osoby angażujące się w rozwój turystyki w naszym mieście. Byli to: Adam Bondarenko jako organizator Festiwalu Boogie, Wiktor Zybajło - propagator historii Człuchowa oraz Izabela Odejewska – twórczyni zoo - miejsca chyba najbardziej znanego wszystkim osobom podróżującym (i nie tylko) drogą krajową 22.

CERTYFIKATY, WYRÓŻNIENIA

- Strona internetowa www.człuchow.pl znalazła się w gronie 10 najlepszych z 306 stron gmin miejskich w Polsce. Ranking przeprowadziła organizacja WebKlinika, która sprawdzała ich użyteczność dla użytkownika. Pod uwagę wzięto m.in. ogólny kontakt ze stroną, środki artystyczne, strukturę strony, zawartość, interaktywność. Wraz z Człuchowem jako najlepsze okazały się także strony miast takich jak: Bochnia, Chełm, Jarosław, Kobyłka, Krosno, Skarżysko-Kamienna, Sopot, Sosnowiec, Wisła.

- miasto otrzymało wyróżnienie w konkursie "Samorząd Przyjazny Biznesowi 2009" za sprzyjanie rozwojowi podmiotów gospodarczych. Organizatorami konkursu są Magazyn Przedsiębiorców "Europejska Firma" i Instytut Lokalnego Biznesu.
- miasto otrzymało wyróżnienia: Nagrodę Prezesa Honorowego PROT (Marszałka Woj. Pomorskiego) za wydarzenie "POLISH BOOGIE FESTIVAL", dostrzeżonego podczas Światowego Dnia Turystyki, obchodzonego w Gdańsku oraz certyfikat, potwierdzający, że Zamek w Człuchowie jest Perłą w Koronie województwa pomorskiego 2010. Nasz zamek znalazł się w gronie zwycięzców w głosowaniu w plebiscycie na 10 najciekawszych spośród najnowszych atrakcji turystycznych w województwie pomorskim.
- w 2010 r. miasto zajęło wysoką 26 pozycję w rankingu tygodnika "WSPÓLNOTA", a 2 w woj. pomorskim pod względem zamożności mieszkańców.
- Człuchów uzyskał wyróżnienie w konkursie "Grunt na Medal 2010", który przeprowadziła Polska Agencja Informacji i Inwestycji Zagranicznych we współpracy z Marszałkami Województw. Do konkursu przystąpiło 158 gmin z całej Polski, które nadesłały 242 oferty. Człuchowski grunt, który bardzo spodobał się organizatorom to teren inwestycyjny położony przy ul. Koszalińskiej - za Polstyrem.
- Człuchów uzyskał tytuł „Gminy dbającej o finanse mieszkańców 2010” od Biura Informacji Gospodarczej InfoMonitor S.A.

IV.3. Wyznaczenie stref przemysłowych w Mieście

Działalność gospodarcza o charakterze produkcyjno-usługowym koncentruje się w mieście w następujących rejonach :

- za linią kolejową w rejonie ul. Towarowej i Słowackiego;
- w rejonie ul. Koszalińskiej
- w rejonie ul. Sienkiewicza, gdzie zgodnie z obowiązującym planem przewidziane są tereny rozwojowe dla przemysłu i zabudowy rzemieślniczej;
- w śródmiejskiej części miasta w sąsiedztwie bazy PKS istniejące zakłady przemysłowe;
- wzdłuż al. Jana Pawła II gdzie obowiązujący plan wyznacza tereny przemysłowo-usługowe, a dotychczas w oparciu o ten plan realizują się głównie usługi;
- w rejonie ul. Jerzego z Dąbrowy.

Zakłada się kontynuację już wykształconych kierunków rozwoju przestrzennego funkcji przemysłowo-usługowych. Główne rejon koncentracji aktywności gospodarczej w mieście to:

- północna strefa rozwojowa w rejonie ulic Koszalińskiej i Jerzego z Dąbrowy. Strefa ta ma korzystne położenie w stosunku do przyszłego węzła dróg krajowych nr 22 i 25; sąsiaduje z niezabudowanymi terenami w gminie Człuchów;
- strefa produkcyjno-usługowa w rejonie ulic Mickiewicza, Towarowej i Słowackiego. Jest to dzielnica przemysłowa, która rozwija się od czasu powstania linii kolejowej w 1876 roku, posiadająca jeszcze spore rezerwy terenowe korzystne położenie w stosunku do projektowanej drogi wojewódzkiej nr 188 i istniejącej linii kolejowej;

- południowa strefa rozwojowa produkcyjno-usługowa w rejonie ulicy Szczecińskiej położona w sąsiedztwie przyszłego węzła ul. Szczecińskiej z projektowaną „dużą obwodnicą” dla drogi krajowej nr 22 klasy S – droga ekspresowa.

Sprawozdanie z realizacji Strategii Zrównoważonego Rozwoju Społeczno-Gospodarczego
Gminy Miejskiej Człuchów za lata 2008-2011

Cel strategiczny IV WSPIERANIE ROZWOJU GOSPODARCZEGO MIASTA							
Symbole celów	Cele	Wskaźniki/ mierniki pomiaru celów	Jednostka miary	Wartość zrealizowana w 2008 r.	Wartość zrealizowana w 2009 r.	Wartość zrealizowana w 2010 r.	Wartość zrealizowana w 2011r.
IV.1.	Stworzenie warunków do rozwoju działalności gospodarczej związanych z sektorem turystycznym	Powierzchnia sprzedanych terenów pod inwestycje	ha	1,72	0,38	0,49	1,61
		Pozyskany dochód do budżetu miasta poprzez zbycie nieruchomości w trybie przetargowym	zł	1.744.980	1.305.320	970.570	1.287.440
		Liczba inwestycji sprzyjających rozwojowi turystyki	szt.	3	-	2	1
IV.2.	Promocja walorów turystycznych Miasta w kraju i za granicą	Wydatki ponoszone na promocję miasta	zł	258.061	266.052	2828.666	205.504
		Liczba zrealizowanych nowych filmów promocyjnych	szt.	1	-	2	1
		Liczba wizyt na stronie internetowej	szt.	-	101.482	140.896	397.107
		Liczba wykonanych folderów promocyjnych dla turystów	szt.	7	8	2	2
		Wpływy ze sprzedaży biletów wstępu do Muzeum	zł	3.153	1.913	2.209	2.527
		Wydatki na imprezy	zł	149.181	113.892	138.924	148.002

Sprawozdanie z realizacji Strategii Zrównoważonego Rozwoju Społeczno-Gospodarczego
Gminy Miejskiej Człuchów za lata 2008-2011

		kulturalne organizowane przez MDK					
		Liczba turystów nocujących na obiektach OSIR	osoby	2.448	2.689.	2.756	2.352
IV.3.	Wyznaczenie stref przemysłowych w Mieście	Powierzchnia uchwalonych planów	ha	52,38	-	6,42	235,5
		Powierzchnia miasta objęta planami	ha	30,4	31,0	31,0	54,55

Podsumowanie

Gmina Miejska Człuchów pełni ważną rolę w regionie, jest lokalnym ośrodkiem administracyjnym, kulturalnym i edukacyjnym dla mieszkańców powiatu człuchowskiego. Miasto ma charakter usługowo-przemysłowy, dzięki funkcjonującym licznym zakładom jest miejscem zatrudnienia dla mieszkańców całego regionu.

Gmina Miejska Człuchów podobnie jak inne samorządy dysponuje ograniczonymi środkami na tworzenie warunków własnego rozwoju. W tej sytuacji szczególnie niezbędne wydaje się racjonalizowanie gospodarki finansowej, zarówno w sferze obsługi bieżącej ludności, jak i wydatków inwestycyjnych. Realizując „Strategię Zrównoważonego Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Miejskiej Człuchów na lata 2008-2013” – założono, że dynamiczny rozwój Człuchowa spowoduje, iż będzie to miasto o wysokim standardzie życia, z niepowtarzalnym krajobrazem, bogatym dziedzictwem kulturowym i atrakcyjne dla turystów i inwestorów. Dla realizacji tak założonego celu, w okresie ostatnich czterech lat, podjęto dynamiczne działania inwestycyjne oraz społeczne, w tym: w zakresie infrastruktury turystycznej, drogowej i usprawnień komunikacyjnych, związanych z gospodarką wodno-ściekową, polepszenia jakości kształcenia, podniesienia standardów placówek kultury, rozszerzenia usług rekreacyjnych i sportowych, a także integracji społecznej. Główne cele i założenia, które były przewidziane do realizacji w okresie 2008-2011 zostały w zdecydowanej większości podjęte. Dzięki dużemu zaangażowaniu udało się stworzyć infrastrukturę turystyczną, z jednoczesną ochroną archeologiczną, która stanowi atrakcyjną ofertę spędzania wolnego czasu. Ważnym w tym zakresie i jednocześnie najtrudniejszym krokiem, były działania skierowane na rewitalizację zamku i jego otoczenia. Był to temat od lat zaniechany z uwagi na wysokie koszty inwestycyjne, nakłady pracy i skomplikowane prace archeologiczne. Zamek i jego otoczenie nie były w pełni wykorzystywane ani turystycznie ani rekreacyjnie. Zakątki parkowe, były raczej świetnym miejscem do zachowań patologicznych aniżeli miejscem odpoczynku. Obecnie można korzystać ze znakomicie zagospodarowanego terenu jakim jest Lasek Luizy na organizowanych chociażby koncertach czy rajdach rowerowych. Park, dzięki m.in. monitoringowi i oświetleniu, stał się jednym z najbezpieczniejszych miejsc w mieście. Jest atrakcją i obok zamku wizytówką Człuchowa. Odrestaurowana wieża zamku krzyżackiego z przebudowanymi platformami i windą dla osób niepełnosprawnych stała się dumą Człuchowa i jego największym skarbem.

Wskazując na możliwości rozwoju Człuchowa trzeba zwrócić uwagę na jego charakterystyczne położenie. Ponieważ leży on na przecięciu ważnych szlaków komunikacyjnych, daje to szansę na rozwój ruchu turystycznego i pozyskania tzw. turysty tranzytowego. Atutem miasta jest niewątpliwie świetnie zlokalizowana plaża miejska, która dzięki inwestycjom nabiera atrakcyjności i może stać się miejscem do uprawiania nie tylko sportów wodnych, plażowania i kąpieli, ale także miejscem spotkań rodzinnych, uprawiania rekreacji w parku linowym i na torach do gry w minigolfa. Turystyka to sektor o dużym potencjale w zakresie tworzenia miejsc pracy i dominacji małych przedsiębiorstw. Jej specyfika umożliwia stosunkowo łatwe przygotowanie nowych kadr z wykorzystaniem osób bezrobotnych, długotrwale pozostających poza rynkiem pracy oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym. Warunkiem rozwoju turystyki jest świadomość społeczna mieszkańców o atrakcyjności miejsca swojego zamieszkania.

Pozostałe sfery życia publicznego w ciągu ostatnich czterech lat uległy znacznej poprawie. W zakresie ochrony środowiska, infrastruktury i planowania przestrzennego Gmina

Miejska Czuluchów będąc współnikiem w Spółce ZZO, co roku wnosi znaczne środki w formie udziałów. Spółka została powołana przez samorządy z dwóch powiatów w celu przygotowania, zrealizowania i eksploataowania jednej z droższych inwestycji w regionie tj. Zakładu Zagospodarowania Odpadów. Od roku 2013 zacznie obowiązywać nowy system gospodarowania odpadami, którego podstawą będą powstające w ramach ZZO obiekty.

Działania z zakresu edukacji zyskały na znaczeniu. Powstały nowe placówki oświatowe, dzięki którym została urozmaicona oferta nauczania dzieci i młodzieży. Czuluchów jest jednym z nielicznych miast, w którym zapewniono w 100% miejsca w przedszkolach dla chętnych dzieci. Pozyskane środki krajowe, z Unii Europejskiej i funduszu norweskiego pozwoliły na wzbogacenie oferty zajęć pozalekcyjnych zarówno dla uczniów słabych jak i uzdolnionych. Odbywały się zajęcia sportowe, wyrównawcze z przedmiotów matematycznych i koła zainteresowań z ekologii. Powstała również dobrze wyposażona baza sportowa, w tym place zabaw, i boiska, z których korzystają wszyscy mieszkańcy. Poprzez racjonalne gospodarowanie budżetem udało się uniknąć redukcji etatów nauczycielskich w szkołach, a także zminimalizować wysokość środków na tzw. czternaste pensje wynikające z art. 30 a ustawy Karta Nauczyciela.

Reasumując wyznaczone kierunki rozwoju miasta mają odzwierciedlenie w działaniach władz miasta, które poprzez inwestycje dbają o dobry "klimat" nie tylko dla mieszkańców, ale również dla turystów i inwestorów. Wartość wydatkowanych środków na inwestycje w latach 2008-2011 kształtowała się na poziomie ponad 48 mln zł. Konsekwentna i efektywna polityka przynosi wymierne korzyści miastu jakimi są ***Wysoka jakość życia.***

Załącznik nr 1

Człuchów w liczbach

Wyszczególnienie	2008r.	2009r.	2010r.	2011r.
Ludność ogółem	14576	14543	14407	14315
w tym: - mężczyźni	6955	6930	6870	6824
- kobiety	7621	7613	7537	7491
Urodzenia	139	143	146	112
Zgony	127	117	135	105
Przyrost naturalny	12	26	11	7
Zameldowania ogółem	102	113	120	130
w tym: - w ruchu wewnętrznym	97	1029	113	128
- z zagranicy	5	4	7	2
Wymeldowania ogółem	233	185	243	226
w tym: - w ruchu wewnętrznym	219	167	222	209
- z zagranicy	14	18	21	17
Saldo migracji ogółem	-131	-72	-123	-96
Saldo migracji wewnętrznych	-122	-58	-109	-81
Saldo migracji zagranicznych	-9	-14	-14	-15
Ludność wg wieku:				
przedprodukcyjnym	2825	2770	2684	2612
produkcyjnym	9966	9888	9751	9633
poprodukcyjnym	1785	1885	1972	2070
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	28,34	28,01	27,52	27,11
Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym	63,18	68,05	73,47	79,24
Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	17,91	19,06	20,22	21,48

Źródło: Referat Spraw Obywatelskich Urzędu Miejskiego w Człuchowie

W analizowanym okresie 2008-2011 nastąpił spadek ludności o 261 osób tj. z **14576** osoby w 2008 roku do **14315** osób w 2011 roku (wg stanu na 31.12). Jest to obecnie zjawisko typowe dla miast będące wynikiem utrzymującego się ujemnego wskaźnika przyrostu naturalnego a szczególnie ujemnego salda migracji.

Niekorzystne tendencje występują również w strukturze wiekowej ludności. Systematycznie ubywa ludności w wieku przedprodukcyjnym z **2825** osób w 2008 roku do **2612** osób w 2011 roku i produkcyjnym odpowiednio z **9966** do **9633** osób przy rosnącej liczbie osób w wieku poprodukcyjnym z **1785** w 2008 roku do **2070** w 2011 roku. Przekłada się to na niekorzystne zmiany wskaźników obciążenia demograficznego, tj. rosnący wskaźnik ludności w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym z **28,34** w 2008 roku do **27,11** w 2011 roku oraz rosnący wskaźnik ludności w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym odpowiednio z **17,91** do **21,48** co oznacza, że osoby produkcyjne będą utrzymywały coraz większą grupę osób nieprodukcyjnych.

FINANSE GMINY MIEJSKIEJ CZŁUCHÓW

Wyszczególnienie	2008r.	2009r.	2010r.	2011r.	Plan 2012r. wg budżetu miasta
DOCHODY OGÓŁEM w tys. złotych	37.017.459	40.068.629	40.824.171	42.300.831	43.063.872
w tym: - dochody własne	14.724.899	14.885.383	16.799.724	22.383.148	25.192.160
- dotacje celowe	8.806.962	10.077.263	8.517.770	11.410.051	7.837.638
- subwencje ogólne	6.841.748	7.756.022	8.537.809	8.507.632	10.034.074
w tym: oświatowa	6.643.850	7.349.962	7.916.982	8.418.593	9.205.209
Dochody na 1 mieszkańca ogółem w złotych	2.539,62	2.755,18	2.833,63	2.955,00	-
WYDATKI OGÓŁEM w tysiącach złotych	36.185.292	43.909.011	44.049.485	41.986.370	44.443.191
w tym: - wydatki bieżące	29.051.025	30.077.288	33.828.229	33.645.444	35.836.743
- wydatki inwestycyjne	7.143.268	13.831.724	10.221.256	8.340.926	8.606.448
Wydatki wg działów w tys. złotych					
- gospodarka mieszkaniowa	1.171.821	2.251.858	1.328.157	852.884	729.480
- oświata i wychowanie	11.556.357	9.855.430	10.9998.740	11.606.618	12.596.400
- pomoc społeczna	9.785.875	9.485.550	9.749.661	9.856.187	9.790.366
- kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	2.027.946	1.909.957	2.212.791	2.622.506	2.159.040
- kultura fizyczna i sport	2.840.052	4.883.141	3.533.828	1.232.217	857.942
- bezpieczeństwo i och. ppoż	40.000	100.000	64.920	50.000	500.000
- administracja	3.272.940	3.429.603	3.544.181	3.387.960	3.904.758
w tym: - wydatki majątkowe	-	8.000	13.900	47.074	-
Wydatki na 1 mieszkańca ogółem w złotych	2.482,52	3.019,25	3.057,50	2.933,03	-
Środki na dofinansowanie własnych zadań pozyskane z budżetu UE w tys. złotych	-	2.137.985	6.528.790	5.922.431	3.140.013
w tym na inwestycje	-	-	5.805.875	2.739.360	2.785.053

Źródło: Referat Finansowy Urzędu Miejskiego w Człuchowie